

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.II.586/2025/9.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke
Dr. Demeter Zsuzsanna, előadó bíró
Dr. Somogyi Gábor, bíró
Dr. Metzing Márton, bíró
Dr. Boros Tibor, bíró

Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2026. január 8.
Az ügy tárgya: közúti veszélyeztetés büntette és más bűncselekmények
Terhelt: II. rendű
Első fok: Szigetszentmiklósi Járásbíróság, 1.B.191/2021/33., ítélet,
tárgyalás, 2023. június 13.
Másodfok: Budapest Környéki Törvényszék, 3.Bf.514/2023/30., ítélet,
nyilvános ülés, 2024. április 30.
Az indítvány előterjesztője: a II. rendű terhelt
Az indítvány iránya: a II. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a közúti veszélyeztetés büntette és más bűncselekmények miatt I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Szigetszentmiklósi Járásbíróság 1.B.191/2021/33. számú és a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 3.Bf.514/2023/30. számú ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

[1] I. A Szigetszentmiklósi Járásbíróság a 2023. június 13. napján kihirdetett 1.B.191/2021/33. számú ítéletével a II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki garázdaság vétségében [Btk. 339. § (1) bekezdés], ezért 300 napi tétel, 1.000 forint egy napi tétel összegű, összesen 300.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

[2] A II. rendű terhelt védője fellebbezése folytán másodfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2024. április 30. napján meghozott 3.Bf.514/2023/30. számú ítéletével a II. rendű terhelt köznyugalom elleni bűncselekményét társtettesként elkövetett garázdaság vétségének minősítette, egyebekben az elsőfokú ítéletet a II. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

[3] A jogerős ítéletben megállapított irányadó tényállás lényege a következő:

– Az I. rendű terhelt és a II. rendű terhelt volt élettársa, személy 1, élettársi kapcsolatban, közösen nevelik a II. rendű terhelt és személy 1 közös gyermekét, tanú 1-et. A gyermek szülei, személy 1 és a II. rendű terhelt között 2011 decemberére végképp elmergesedett a viszony, kk. tanú 1 innentől – legalább 2018. év őszéig – állandó családi konfliktusok között élt. A II. rendű terhelt és személy 1 kiskorú gyermeküket váltott elhelyezésben, közös felügyelet alatt nevelik.

– Az I. rendű terhelt és a II. rendű terhelt haragos viszonyban álltak egymással.

– 2018. november 12. napján, a reggeli órákban kk. tanú 1 – az aktuális kapcsolattartást követően – édesapja kíséretével, 07 óra 45 perc időpontra megérkezett a település 1-ben lévő általános iskolába. Ideiglenes bírósági végzés alapján a II. rendű terhelt kapcsolattartása aktuálisan ezen időpontig tartott.

– Az iskolához érkezést követően a II. rendű terhelt kérte a lánya ellenőrzőjét, aki ezért az iskolába bement, azonban közben rosszul lett, ezért telefonon felhívta édesanyját, aki jelezte, hogy nyomban érte küldi az I. rendű terheltet. Ezen megbeszélés alapján érkezett az iskolához az I. rendű terhelt.

– A korábban fennálló rossz viszony miatt a két terhelt között nézeteltérés alakult ki, mely veszekedéssé fajult az iskola parkolójában.

– 2018. november 12. napján a terheltek – a közöttük fennálló rossz viszonyból is kifolyólag – kölcsönösen dulakodtak, lökdösték és rángatták egymást, amely vita közben a II. rendű terhelt az I. rendű terhelt autója mellé lépve sikertelenül megpróbálta kicsavarni kk. tanú 1 kezéből a gyermek telefonját, a gyermek pedig védekezésképpen édesapját megrúgva beszállt a kocsiba. A terheltek közötti dulakodás végével 8 óra 15 perc körüli időben az I. rendű terhelt beült a forgalmi rendszám 1 személygépkocsiba és kk. tanú 1 együtt a helyszínről távozás szándékával hátramenetet hajtott végre a cím 1 szám előtt lévő parkolóból az utca 1 irányába.

– A II. rendű terhelt az I. rendű terhelt autója mögé ment abból a célból, hogy megakadályozza az I. rendű terheltet abban, hogy a kiskorú gyermekkel elhagyják az általános iskola parkolóját. Az I. rendű terhelt észlelte, hogy a II. rendű terhelt az autó mögött tartózkodik, ennek ellenére megkezdte a jobbra irányuló hátramenetet, a mintegy hét másodpercig tartó hátramenet végzése során a II. rendű terhelt több méterrel át hátrálni kényszerült a jármű haladási nyomvonalára elől.

– Ezt követően a II. rendű terhelt – akinek szándéka az I. rendű terhelt helyszínről távozásának megakadályozása volt – az I. rendű terhelt által vezetett személygépkocsi elé állt, majd az I. rendű terhelttel ismét indulatosan vitatkoztak. Mindezek után az I. rendű terhelt annak ellenére indult el intenzív gyorsítással előre az általa vezetett járművel az út 2 irányába, hogy a II. rendű terhelt annak közvetlen közelében tartózkodott, így elsodorta a II. rendű terheltet, aki elesett, majd azonnal fel is állt.

– Az I. rendű terhelt ezt követően kk. tanú 1-gyel együtt – anélkül, hogy a II. rendű terhelt számára segítséget nyújtott volna – gépkocsijával elhajtott, majd körülbelül öt perc múlva a helyszínre visszatért.

– A II. rendű terhelt a cselekménnyel közvetlen okozati összefüggésben nyolc napon belül gyógyuló könnyű sérüléseket szenvedett.

[4] **II. 1.** A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a II. rendű terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, jogszabályi hivatkozásként a Be. 648. § a), b) és d) pont megjelölésével.

[5] Felülvizsgálati indítványában részletesen rögzítve az ügyben hozott ítéleti rendelkezéseket, a tényállást és a bírói indokolás általa relevánsnak tartott részeit azt sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság – miután döntése indokolása kizárólag az I. rendű terhelt fellebbezésével foglalkozott –, valójában az elsőfokú ítélet ellen általa bejelentett fellebbezést el sem bírálta. Indokolása szerint a fellebbezésében foglaltakat nem értékelte, mérlegelése indokát sem rögzítette, holott a fellebbezésében meghivatkozott tényálláskorrekció esetén vele szemben felmentő ítélet meghozatalának lett volna helye, miután a terhére megállapított lökdösődést a bírósági szakban lefolytatott bizonyítás kifejezetten cáfolta.

[6] Álláspontja szerint a másodfokú bíróság azon mulasztása, hogy a fellebbezése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét nem vizsgálta felül, a döntés érdemére kiható olyan jogszabálysértést valósított meg, amely a felülvizsgálati eljárásban nem küszöbölhető ki, erre tekintettel elsődlegesen a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta.

[7] A terhére rótt bűncselekmény kapcsán sérelmezte, hogy a – helyesen – kihívó közösségellenességet mint tényállási elemet az elsőfokú bíróság nem fejtette ki és nem is indokolta, hogy fellépése mitől volt az adott helyzetben, valamennyi körülményre való tekintettel egyáltalán közösségellenes.

[8] Bírósági eseti döntésekre utalva hangsúlyozta, hogy mint szülői felügyeletet gyakorló bármely szülő ezt tette volna, csak a saját gyermeke elvitele ellen tiltakozott, olyan személy fellépése ellen, akinek a gyerek felett semmiféle jogosítványa nem volt, ezen az alapon pedig a részéről eleve kizárt a közösségi élet semmibe vételét tanúsító magatartás. Érvelése szerint az ügy lényegi pontja, hogy az I. rendű terhelt, az ő tudta és beleegyezése nélkül akarta elvinni az iskolából a gyereket, oly módon, hogy mindeközben mint édesapát negligálta. Ekként emberileg magyarázható indulatok hatása alatt cselekedett, amely kihívó közösség-ellenesség hiányát eredményezi.

[9] Állítása szerint a jogerős ítélet lényegesen szembehelyezkedik az eseti döntésként BH 2023.124. szám alatt megjelent határozatban foglalt elvi iránymutatással, hiszen jelen esetben a szülői felügyeleti jog gyakorlása volt úgy akadályozva, mint az eseti döntés alapjául szolgáló ügyben a kapcsolattartási jog. Fellépése nem volt aránytalan az I. rendű terhelt jogellenes magatartásával, aki minden közösségi normát megszegve, erőszakkal elvitte a gyermekét az iskolából oly módon, hogy a gyermek édesapját a gyerek szeme láttára még el is gázolta. Utalt rá, hogy a bíróságok nem indokolták meg, hogy az egymással analóg esetben miért tértek el a határozat elvi iránymutatásától.

[10] Mindezek alapján elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az alapügyben eljáró bíróság új eljárásra utasítását, másodlagosan a jogerős ítélet megváltoztatását és a garázdaság vétsége alóli felmentését indítványozta.

[11] **2.** A Legfőbb Ügyészség a BF.676/2025/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben kizártnak, részben alaptalannak találta, ezért a II. rendű terhelt tekintetében a jogerős ítélet hatályban fenntartását indítványozta.

[12] Utalt rá, hogy a felülvizsgálati indítvány azon részei, amelyek a jogerős ítéletben írt tényállástól eltérő tényekre hivatkoznak, a felülvizsgálatban speciális tényálláshoz kötöttség követelményére tekintettel nem vehetők figyelembe, míg a kihívóan közösségellenesség hiányát állító érvelés, továbbá a közzétett határozattól eltérésre hivatkozás alaptalan.

[13] Kifejtette, hogy az irányadó tényállás alapján jogos védelmet megalapozó, a gyermeket, illetve a II. rendű terheltet érő jogtalan támadás nem azonosítható, a közzétett határozattól a jelen ügyben irányadó tényállás releváns elemei eltérőek, ezért nem vonható le ugyanazon elvi tartalom sem a közösségellenesség hiányára.

[14] Rámutatott, hogy az irányadó tényállás szerint a terhelték a közöttük fennálló rossz viszonyból kifolyólag is lökdösték és rángatták egymást, mely magatartások kimerítik a személy elleni erőszakos magatartást és alkalmasak a kihívó közösségellenesség megállapítására a helyszínre és az időpontra tekintettel.

[15] 3. A II. rendű terhelt a Legfőbb Ügyészség írásbeli átiratára tett észrevételében a felülvizsgálati indítványát fenntartotta.

[16] Az egyértelműség jegyében megismételte, hogy álláspontja szerint az irányadó tényállás alapján sem vonható garázdaság miatt felelősségre, mert a szülői mivoltából eredő fellépése jogos volt. Ebben a körben arra utalt, hogy elvárható lett volna az I. rendű terhelttől, hogy vele mint szülővel együttműködjön, hogy részére a gyerekekkel kapcsolatos tájékoztatást megadja, vagyis, amikor mindezek hiányában az I. rendű terheltet felelősségre vonta a helyszínen, az közösségellenesnek semmiképpen nem minősíthető. Álláspontja szerint a kirívóan közösségellenes magatartás hiánya okán, amelynek ténybeli alapja sincs a tényállásban, törvénysértő a bűnössége kimondása. A közzétett határozattól eltéréssel összefüggésben továbbra is az esetek közötti azonosság mellett érvelt azzal, hogy a jelen ügyben az őt megillető szülői felügyeleti jog gyakorlása, a szülői minőség, a törvényes képviselési jog az, ami a terhére a közösségellenesség megállapíthatóságát kizárja, ezért felmentő ítélet meghozatalának van helye.

[17] **III.** A II. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítvány alaptalan.

[18] 1. A felülvizsgálat az a Be. XC. Fejezetben szabályozott rendkívüli jogorvoslati forma, amely a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben – anyagi vagy eljárásjogi kifogás által – az anyagi jogerő bekövetkeztével lezárt büntetőjogi főkérdés ismételt eldöntésének lehetőségét biztosítja. Mint rendkívüli jogorvoslat kivételes jellegét a büntetőeljárás kódex a támadható határozatok körének, a jogorvoslat okainak, a felülbírálat terjedelmének korlátozásával biztosítja, és ehhez ennek megfelelően az általános eljárástól eltérő eljárási szabályokat is alkot.

[19] A felülvizsgálatnak a Be. 648. §-a értelmében kizárólag a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen van helye, és a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe.

[20] A Be. 659. § (5) bekezdése alapján a Kúria a jogerős ügydöntő határozatot – a feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető okok kivételével – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül.

[21] A Be. 648. §-a azonban nem meghatározza, hanem csupán rendszerezi – az egyébként a Be. 649. §-ában taxatív felsorolt – felülvizsgálati okokat. Következésképp a Be. 648. § a) és b) pontja sem jelenti azt, hogy felülvizsgálatnak önmagában (bármilyen) anyagi vagy eljárási szabálysértés miatt helye lenne. A felülvizsgálati indítvány a felülvizsgálat jogszabályi hivatkozásként a 648. § a) és b) pontjának feltüntetésével pusztán általánosságban utalt anyagi és eljárási szabálysértésre, a Be. 649. §-ában meghatározott felülvizsgálati ok jogszabályi alapjának megjelölése elmaradt.

[22] A Kúria – a következetes gyakorlat alapján – a beadványokat tartalma szerint vizsgálja és így jár el akkor is, ha a beadvány nem vagy tévesen tartalmazza a felülvizsgálati ok jogszabályi hivatkozását.

[23] Jelen esetben a felülvizsgálati indítvány szerint elsődlegesen a jogerős ítélet megsemmisítésére vezető eljárási szabálysértés valósult meg, másodlagosan bűnössége törvénysértő megállapítását panaszolta tényállási elem hiánya okán, továbbá ugyancsak a bűnösség megállapításával összefüggően közzétett határozattól való eltérést állított.

[24] 2. Felülvizsgálatnak eljárási szabálysértés okán kétségtől helye van, azonban felülvizsgálati okot kizárólag a Be. 649. § (2) bekezdés a)-f) pontjában kimerítően felsorolt törvénysértések képeznek. A Be. 649. § (2) bekezdése a felülvizsgálatban az abszolút (feltétlen) eljárási szabálysértések taxációja. A feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető ok az eljárás olyan súlyos hibája, amely rendkívüli jogorvoslati eljárásban is a jogerős ítélet mérlegelés nélküli megsemmisítésére vezet, vagyis az ilyen szabálysértés megállapítása esetén az ítélet érdemi felülbírálata már szóba sem jön [Be. 663. § (2) bekezdés]. A felülvizsgálati indítvány azonban nem ilyen okot állított.

[25] A II. rendű terhelt az eljárási szabálysértést ugyanis abban látta, hogy az elsőfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezése elbírálására a másodfokú döntés indokolást nem tartalmaz, ebből következően az abban foglaltak értékelésére nem is került sor.

[26] A hatályos Be. szerint feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető eljárási szabálysértést – egyben felülvizsgálati okot – az indokolás egyetlen hibája valósíthat meg, nevezetesen, ha az ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes [Be. 608. § (1) bekezdés f) pont]. Ilyenként értékelhető ellentétre azonban maga az indítványozó sem hivatkozott, miután maga sem állította, hogy a jogerős ítélet – a terhelt bűnösségét kimondó – rendelkező részében írtakkal ellentétesen az indokolás már a felmentő rendelkezés meghozatalának szükségessége mellett érvelt volna.

[27] Az indokolási kötelezettségnek az ítélet felülbírálatra alkalmatlanságát eredményező – esetleges – megsértése [1998. évi XIX. törvény 373. § (1) bekezdés III. a) pont] 2018. július 1-je, a jelenleg is hatályos Be. hatálybalépése óta nem képez felülvizsgálati okot.

[28] A teljesség kedvéért a Kúria megjegyzi, hogy a rendelkezésre álló ügyiratokból megállapíthatóan a II. rendű terhelt tekintetében maga a II. rendű terhelt nem, kizárólag védője jelentett be fellebbezést, melyet írásban indokolt is. A másodfokú ítélet indokolása pedig tartalmazza a pertörténeti adatokat, a II. rendű terhelt védője által írásban bejelentett fellebbezés tényét és annak indokolását, továbbá rögzíti a felülbírálati tevékenységének eredményét is, mely szerint a II. rendű terhelt felmentését célzó fellebbezés a bizonyítékok felülmérlegelésének törvényi tilalma folytán nem vezethetett eredményre.

[29] A II. rendű terhelt számára tehát valójában az sérelmes, hogy a felülbíráló fórum nem az érdekében előterjesztett fellebbezésben foglaltaknak megfelelően döntött; kifogását pedig eljárási szabálysértésnek állítva a fellebbezés nem megfelelő értékelése és az arról való számadás hiánya köntösébe burkolta.

[30] A felülvizsgálati indítvány által eljárási szabálysértésként megnevezett kifogás azonban a Be. 649. § (2) bekezdésében megjelölt taxáción túli, ekként érdemi felülvizsgálatra – ebből kifolyólag a jogerős ítélet megsemmisítésére – nem vezet, az indítvány ezen része törvényben kizárt.

[31] 3. A felülvizsgálati indítvány a bűnösség törvénysértő megállapítását is sérelmezte.

[32] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján felülvizsgálatnak akkor van helye, ha a jogerős ítéleti tényállásban foglalt terhelti magatartás nem meríti ki (semmilyen) bűncselekmény törvényi tényállási elemeit, vagyis maga a bűnösség kimondása törvénysértő,

ezért felmentésnek, vagy az eljárás megszüntetésének van helye. A II. rendű terhelt másodlagosan előterjesztett indítványa a tényállási elem hiánya okán a felmentés célzatával ezt igényelte.

[33] 3.1. A felülvizsgálati eljárásban azonban a tényálláshoz kötöttség szigorú szabálya érvényesül. Az erre vonatkozó szabályozás szerint ugyanis a felülvizsgálati indítványban a jogerős ítéletben megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. A bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye; a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés].

[34] A tényállás irányadósága azt is jelenti, hogy a felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan. A felülvizsgálat során a bíróság jogerős ítéletében megállapított tények adottak és kétségbevonhatatlanok, függetlenül attól, hogy azt az indítványozó bizonyítani kívánja-e vagy sem. Ekként értelemszerűen indítvány sem alapítható arra, hogy valamely jogerős ítéleti tény nem bizonyított, vagy tévesen megállapított. Ebből következően a felülvizsgálat során a tényállás helyessége, az ítélet megalapozottsága nem bírálható felül, a jogerős ítéletben rögzített tényállás nem változtatható meg. Az indítvány nem irányulhat arra, hogy a Kúria a jogerős ítéletben foglalttól eltérő tényállást állapítson meg és a terheltet ezen eltérő tényállás alapján mentse fel vagy cselekményét annak alapján minősítse.

[35] Mindezek alapján az indítványozónak a kölcsönös dulakodás, a II. rendű terhelt részéről személy elleni erőszakos magatartás tanúsításának tényét – a bizonyítatlanság alapján – vitató, a terhelti kapcsolattartás időtartamát megkérdőjelező részei a felülvizsgálatban törvényben kizárt érvek, melyek érdemi értékelés tárgyai nem lehetnek; azok egyrészt a bírói bizonyítékértékelő tevékenységet, másrészt azon keresztül közvetve, továbbá közvetlenül, részben eltérő tények állításával vagy annak célzatával az irányadó tényállást támadják.

[36] 3.2. A Btk. 339. § (1) bekezdése alapján, aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, garázdaság vétsége miatt büntetendő.

[37] A felülvizsgálati indítványban a terhelti magatartás kihívóan közösségellenes jellegének, megbotránkozás, avagy riadalomkeltésre való alkalmasságának megítélése jogi értékelés eredménye [Kúria Bfv.II.1.450/2022/12. (BH 2024.4.)].

[38] Az eljárt bíróság által levont jogkövetkeztetések – így a bűnösség megállapításának és a cselekmény jogi minősítésének – helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével bírálható el (Kúria Bfv.II.388/2021/6.). A felülvizsgálati eljárásban az irányadó tényálláshoz kötöttség azonban olyannyira szigorú szabály, hogy a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése az alapeljárásban megállapított tényállás alapján bírálendő el abban az esetben is, ha a tényállás hiányos, nem kellően felderített, és ellentétes az iratok tartalmával [Kúria Bfv.II.1.441/2022/7.; Kúria Bfv.I.415/2016/7. (BH 2016.264.)].

[39] 3.3. Az irányadó tényállás szerint

- az I. rendű terhelt és a II. rendű terhelt haragos viszonyban álltak egymással;
- a II. rendű terhelt kapcsolattartása aktuálisan azon időpontig tartott, amíg a kislány az iskolába megérkezett;
- a kiskorú az iskolába bemenetelt követően rosszul lett, erről édesanyját tájékoztatta telefonon, aki jelezte, hogy nyomban érte küldi az I. rendű terheltet, aki az iskolához ezért érkezett;

- a közöttük fennálló rossz viszonyból is kifolyólag a két terhelt között nézeteltérés alakult ki, mely veszekedéssé fajult az iskola parkolójában;
- a terheltek kölcsönösen dulakodtak, lökdösték és rángatták egymást, amely vita közben a II. rendű terhelt az I. rendű terhelt autója mellé lépve megpróbálta kicsavarni lánya kezéből a gyermek telefonját, aki védekezéséppen édesapját megrúgva beszállt a kocsiba;
- a terheltek közötti dulakodás végén az I. rendű terhelt beült a személygépkocsiba és a kiskorúval együtt a helyszínről távozás szándékával hátramenetet hajtott végre;
- a II. rendű terhelt abból a célból ment az I. rendű terhelt autója mögé, majd annak közlekedése során az elé, hogy a távozásukat megakadályozza.

[40] 3.4. A garázdaság bűncselekmény jogi tárgya a közösség nyugalma, a közösség alatt pedig a közösségi élet színterein jelen lévő személyek összességét kell érteni.

[41] A garázdaság elkövetési tárgya – bár a törvényi tényállásban nem szerepel – személy vagy dolog, amely ellen az erőszakos magatartás irányul, elkövetési magatartása pedig maga a kihívóan közösségellenes erőszakos magatartás.

[42] Az „erőszak” és az „erőszakos magatartás” nem azonos fogalmak. Garázdaság megvalósításához az erőszakos magatartás tanúsítása is elégséges, ha a bűncselekmény megállapításának egyéb feltételei is megvalósultak (EBH 2007.1589.).

[43] A Btk. az erőszak fogalmát, mértékét nem (egyik bűncselekmény esetében sem) határozza meg. Az erőszak – értelemszerűen – fizikai erő kifejtésével történő ráhatást, támadást jelent. Az erőszakos magatartás aktív támadó jellegű cselekvés, de arra tekintettel szélesebb körű fogalom, mint az erőszak, miután a személy vagy dolog elleni erő közvetlen alkalmazásán túlmenően magába foglalja az erő alkalmazására irányuló kísérletet vagy a testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetést is, amikor a sértett személy meghátrálással, meneküléssel tudja kivonni magát vagy a dolgot az erőszak alól.

[44] Kétségtől az irányadó tényállás igen szűkszavú; az egyrészt az erőszakos magatartás konkrétsága, terhelthez való hozzárendelése körében érhető tetten, holott a büntetőjog szabályozásából és szankcionáló jellegéből eredően az individualizáció alapvető követelmény, másrészt a tettelegességre vezető nézeteltérés feltárt okának megjelölése sem szabatos.

[45] Azonban – amint arra a Kúria már utalt – az anyagi jogszabálysértés megítélésakor az alapügyben megállapított tényállás irányadósága független attól, hogy az adott tényállás megalapozott-e vagy sem. Másrészt – a lentebbi okfejtés alapján – a jelen ügyben az érdemi felülvizsgálatra alkalmasság minimális szintjének a tényállás megfelelt. A teljesség kedvéért a Kúria ehelyütt szükségesnek tartja megjegyezni, hogy a felülvizsgálati eljárásban – az érdemi felülbírálatra alkalmatlansága folytán – a megtámadott határozat hatályon kívül helyezését az eredményezi, ha a jogerős ítéletben megállapított tényállás olyan ellentmondásokat tartalmaz, amelyek miatt a büntetőjogi felelősségre vonás szempontjából jelentős kérdésekben (a terhelt bűnösségének megállapítása, felmentése, az eljárás megszüntetése, a bűncselekmény minősítése, illetve a Btk. anyagi jogi szabályainak megfelelően kiszabott büntetés vagy alkalmazott intézkedés) nem állapítható meg, hogy a bíróság milyen tényállásra alapította ítéletének a felülvizsgálati eljárás alapjául szolgáló rendelkezéseit [Kúria Bfv.I.1004/2020/13. (BH 2021.280.)]. Ebben az esetben a kasszációs döntés meghozatalára a Be. 663. § (1) bekezdés b) pontja lehetőséget biztosít.

[46] Azonban különbséget kell tenni aközött, ha maga a jogerős ítéletben megállapított tényállás tartalmaz olyan ellentmondásokat, amelyek miatt a bűnösségre, illetve a cselekmény minősítésére vont jogkövetkeztetés helyessége nem dönthető el, illetve aközött, amikor az indítványozó vonja kétségbe a jogerős ítélet ténymegállapításait és tartja azokat

bizonyítatlannak vagy tévesnek, igényli ahelyett más vagy eltérő tények megállapítását (Kúria Bfv.II.261/2025/9.). Jelen esetben – amint azt a Kúria már megjegyezte – a terhelti hivatkozások – többek között – (is) ezt célozták.

[47] 3.5. Az irányadó tényállás az elkövetési magatartást érintő körben azt rögzítette, mely szerint a helyszínen a két terhelt közötti nézeteltérés veszekedéssé fajult, kölcsönösen dulakodtak, lökdösték és rángatták egymást.

[48] A dulakodás – hétköznapi értelemben – alapvetően olyan fizikai küzdelmet, kontaktus jelent, amelyben két vagy több személy erőszakkal próbálja az akaratát a másik felett érvényesíteni. A dulakodók leginkább egymás lökdösésével, rántásával próbálnak fizikai fölénybe kerülni.

[49] Jelen ügyben is a tényállás akként szól, mely szerint, a terheltek „kölcsönösen dulakodtak”, és azt is rögzíti, hogy „lökdösték és rángatták egymást”. Mindezek alapján nem kétséges, hogy erőszakos magatartás tanúsítására a támadott ítélet alapját képező esetben sor került.

[50] Az elkövetés kihívó közösségellenessége azt jelenti, hogy az elkövetési magatartás a környezetre gyakorolt hatása révén közvetlenül és durván sérti vagy sértheti a közösség nyugalma, miközben a garázda magatartást tanúsító elkövető felismeri, hogy magatartása a közösség nyugalmanak megzavarására alkalmas, és tettét e közösségi érdek leplezetlen semmibe vételével hajtja végre. A közösség nyugalma abban az esetben sérül, ha a cselekmény a közösség számára is közvetlenül átélhető {Bfv.II.820/2022/6. [43]}. Jelen esetben ez a cselekmény helyszínére, időpontjára és egyéb releváns körülményekre tekintettel adott volt.

[51] Az irányadó tényállás alapján ugyanis a II. rendű terhelt már a kapcsolattartási idő leteltét követően, iskolaidőben, a gyermeke iskolájának parkolójában, a gyermek másik szülői felügyeleti joggal rendelkező szülője megbízása alapján, a gyerek érdekében eljáró I. rendű terhelttel szemben tanúsított személy elleni erőszakos, dulakodásként aposztrofált magatartást. Ez ugyanakkor nem egyetlen mozzanatban állt, hanem egy folyamatként értékelhető történés része volt, melynek alapja a haragos viszony, melyhez hozzátársult a – tényállásban pontosan meg nem határozott – nézeteltérés, mely veszekedéssé, kölcsönös lökdösésben és rángatásban álló dulakodássá duzzadt.

[52] Mindez együtt értékelve a II. rendű terheltnek a saját gyermeke irányába tanúsított magatartásával, továbbá azzal a viselkedéssel, amelynek célja abban állt, hogy a helyszínt elhagyni kívánó I. rendű terheltet és a lányát ebben megakadályozza, semmiféle, a II. rendű terheltre nézve előnyösen értékelhető körülményt nem vet fel, sem az I. rendű terhelttel szembeni fellépéssel, sem a kapcsolattartás vagy akár a szülői felügyeleti jog jogszerű gyakorlásával összefüggésben. Éppen ellenkezőleg, a II. rendű terhelt dulakodásban való részvétele – az abba való belebocsátkozása – a kölcsönösség folytán a jogszerűség köréből kikerült, jellegét pedig mi sem igazolja jobban, mint a „helyzetből menekülni nem óhajtó” hozzáállás, amely a kölcsönös dulakodás végével nyilvánult meg akkor, amikor a helyszínt elhagyni kívánó I. rendű terheltet és a lányát mozgásukban többször és folyamatosan akadályozta.

[53] Bár a felülvizsgálati indítvány a II. rendű terhelt gyereke érdekében való „jogszerű” fellepést, valamint ezzel összefüggésben a szülői felügyeleti jog nyomatékát hangsúlyozta, a jogos védelemre okot adó, a gyermeket, illetve a II. rendű terheltet érő jogtalan támadás az irányadó tényállás alapján egyáltalán nem azonosítható; következésképpen büntetethőségi akadály fel sem merül. Mint ahogy nincsen ténybeli alapja annak sem, hogy a II. rendű terhelt által hivatkozott szülői felügyeleti jognak, vagy annak bármely tartalmi elemének a ténybeli

eseményekkel összefüggésben bármiféle relevanciája lenne; ekként a terhelti magatartás megítélésekor ennek mibenléte vagy jelentősége közömbös.

[54] A II. rendű terhelt tényállásban írt magatartása tehát a kihívóan közösségellenes, személy elleni erőszakos magatartásnak minden tekintetben megfelel.

[55] 4. A Kúria Bírószági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérés címén szintén helye van felülvizsgálatnak [Be. 648. § d) pont], azonban a Be. 649. § (6) bekezdése szerint csak akkor, ha az állított eltérés a büntető anyagi jog szabályainak (1) bekezdésben meghatározott megsértését eredményezte vagy a (2) bekezdésben meghatározott eljárási szabálysértést eredményezett.

[56] 4.1. A Be. 652. § (1) bekezdése meghatározza a felülvizsgálati indítvány azon alapvető tartalmi követelményeit, amelyek nem mellőzhetők. Ennek megfelelően az indítványozónak, ha a felülvizsgálatot a Be. 649. § (6) bekezdésére alapítja, a felülvizsgálati indítványban meg kell jelölnie a Kúria Bírószági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatát és annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálattal támadott ügydöntő határozat eltér. Ez utóbbi magában foglalja az ügyazonosság és a jogi megítélés eltérő elbírálásának bemutatását, azaz azon jogilag releváns tények megjelölését, amelyek a hivatkozott és a támadott határozat alapjául szolgáló tényállásban, illetve az eljárás során azonosak, majd annak kifejtését, hogy ezen azonos tényeket a bíróság a két határozatban mennyiben bírálta el eltérően. További törvényes elvárás és ekként követelmény az indítványban annak a megjelölése is, hogy a támadott határozatnak a közzétett határozattól való eltérése miként eredményezte az anyagi jog szabályainak a Be. 649. § (1) bekezdésben meghatározott megsértését, vagy milyen, a Be. 649. § (2) bekezdésben meghatározott eljárási szabálysértést eredményezett (Kúria Bfv.II.746/2021/9.).

[57] E kötelezettségének a terhelt csak igen szűkszavúan tett eleget, amikor a kapcsolattartási jog és a szülői felügyeleti jog analógiájára hivatkozva kifogásolta a precedens határozat vezérmondatától eltérően a felülvizsgálattal támadott ügyben a kihívóan közösségellenesség törvényi tényállási elemének megállapítását.

[58] A jogkérdésben való eltérés akkor valósul meg, ha a bíróság jogerős ítéletében ugyanazon, a jogi értékelés szempontjából releváns tényeket ugyanazon jogszabály alkalmazásával ítél meg a Kúria Bírószági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától eltérően. Nem valósul meg ugyanakkor a jogkérdésben való eltérés, ha a bíróság (akár csak részben) eltérő releváns tényeket ítél meg eltérően.

[59] 4.2. A Kúria e körben rámutat, hogy a terhelt által hivatkozott Bfv.II.711/2022/8. számú (a Bírószági Határozatok Gyűjteményében közzétett és a Kúriai Döntések című folyóiratban BH 2023.124. számon is megjelentetett) döntésében eseti döntések felhívásával a következőkre utalt:

– „A kihívó közösségellenesség nem más, mint a közösségi együttélés szabályaival való gátlástalan szembeszegülés (BH 2007.283.I.)”, továbbá, hogy

– „Ekként még ha megbotránkozás vagy riadalom keltésére is alkalmas, nem a közösségi együttélés szabályainak semmibe vételét jelenti, ha valaki az ellene irányuló jogtalan támadás elhárítása érdekében lép fel erőszakkal (BH 2019.123.)”.

[60] Megállapította továbbá, hogy

– „A kihívó közösségellenesség hiánya ugyanakkor távolról sem korlátozódik a jogos védelmi helyzetnek megfeleltethető esetkörre.”;

– „[...] nem kihívóan közösségellenes az az erőszakos magatartás, amelyben nem a közösségi együttélés szabályainak nyíltszíni semmibe vétele tükröződik.”;

– „Általánosságban, a jogszerű kapcsolattartás jogellenes – erőszakos – kikényszerítése, az adott cselekvőség tükrében, éppen a társadalmi együttélés normáival való szembehelyezkedés gátlástalan megnyilvánulásaként lehet értékelhető.”;

– a terheltnek a sértett jogellenes magatartására adott reakcióként tanúsított erőszakos magatartása pedig egymozzanatú, célirányos (kizárólag a sértett személyében jelentkező fizikai akadály kiküszöbölését szolgáló), és a törvényes jogainak gyakorlását korlátozó magatartással arányos volt, amely az elhárítás szükséges mértékét nem lépte túl, így sérülést nem okozott és a tényállásban rögzített tények alapulvételével sérülés előidézésre eleve alkalmatlan volt;

– „A kapcsolattartási jog gyakorlását, a terhelt szabad cselekvését gátló korlátok leküzdése pedig – az erőszakos magatartás imént számba vett jellemzői mellett – nem a közösségi együttélés jogi normába foglalt írott és íratlan szabályainak leplezetlen semmibe vételét jelenti.”.

[61] A precedenshatározat alapjául szolgáló, illetve a jelen ügyben megállapított tényállás több releváns ponton tér el egymástól. A hivatkozott ügyben a terhelt a gyermekét kívánta a kapcsolattartási időben jogszerűen magával vinni, míg a jelen ügyben irányadó tényállás hasonló jogszerű célt nem tartalmaz. Ugyancsak igen nagy jelentőségű eltérés az is, hogy míg a precedenshatározat alapjául szolgáló ügyben a terhelt az általa kifejtett erőszakos magatartást a legitim céljának eléréséhez szükséges minimumra – a gyermek elvitelét megakadályozó személynek a gépkocsi útjából való kiszorítására – korlátozta, addig jelen ügyben pontosan ellenkezőleg, a II. rendű terhelt volt az, aki a kapcsolattartási időn túl a gyerek elvitelére feljogosított személy (és a gyerek) helyszínelhagyó mozgását korlátozta.

[62] Nem mellékes, hogy a felülvizsgálati indítvány a szülői felügyeleti jogra élezte ki a közzétett határozattól való eltérés vizsgálatát, csak hogy a precedenshatározatban a szülői felügyeleti jog még csak említésként sem szerepel. A szülői felügyeleti jog és a kapcsolattartási jog, tartalmát tekintve nem azonosak, ezt – az analógiára hivatkozással értelemszerűen – az indítvány sem állította, de ami ennél jelentősebb, hogy a II. rendű terhelt szülői felügyeleti joga, annak érvényesülése vagy érvényesítésének szükségessége a tényállás alapján az általa tanúsított bűncselekménynek minősülő cselekménnyel összefüggésben sem merült fel.

[63] A Kúria Bfv.II.711/2022/8. számú ítéletében valóban állást foglalt abban, hogy az erőszakos magatartás nem kihívóan közösségellenes, ha az nem a közösségi együttélési szabályok nyílt semmibe vételével történik. Amíg azonban a precedensdöntésben a jogszerű cél és az erőszakos magatartásnak a kizárólag e jogszerű cél eléréséhez szükséges mértékben való kifejtése megalapozta a kihívó közösségellenesség hiányának megállapítását, addig jelen ügyben a jogszerű cél hiánya és az annak hiányában kifejtett támadó jellegű erőszak kizárta azt.

[64] Ezért a bíróság az indítvánnyal támadott jogerős ítéletében nem tért el a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától.

[65] A Kúria – mivel nem észlelt más olyan eljárási szabálysértést sem, aminek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatokat a Be. 660. § (1) bekezdésének megfelelően tartott tanácsülésen, a Be. 655. § (1) bekezdése szerinti összetételben eljárva a Be. 662. § (1) bekezdése alapján a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

[66] *A döntés elvi tartalma*

A kihívó közösségellenesség azt jelenti, hogy az elkövetési magatartás környezetre gyakorolt hatása révén közvetlenül és durván sérti vagy sértheti a közösség nyugalma. Mindennek megfelel, ha az iskola parkolójában, oktatási időben az eleve haragos viszonyban lévő

elkövetők közötti nézeteltérés indulatos vitatkozássá, egymás kölcsönös rángatásával, lökdösésével járó veszekedéssé fajul.

[67] **IV.** A végzés ellen a Be. 6. § (4) bekezdése alapján nincs helye fellebbezésnek, felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.

[68] Az ugyanazon jogosult általi ismételt indítvány előterjesztésének tilalma, illetve az azonos tartalmú indítvány ismételt előterjesztésének tilalma a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdése alapján az ilyen indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2026. január 8.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Metzing Márton s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró